Tizenhatodik évfolyam. 289. szám. Kolozsvárt, kedd, december 17. 1895.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.
Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon szám: 9. POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP. Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minder hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A kiegyezési tárgyalások.

A félhivatalos lapok szerint a két kormány elkezdi a napokban tárgyalásait a közgazdasági kérdések felett. Badeni miniszterelnök legutóbbi felszólalásában jelczte, hogy békességesen kell az ügyet megoldani, a tulzó követelés „mint itt, mint tul elitélendő.“ Világos, hogy a tulzás alatt Badeni az önálló vámterület kivánatát érti. Holott mi azt tartjuk tulkövetelésnek, ha az osztrákok kedviért ujból lemondunk az önálló vámterületről.

A tájékoztató statisztika eléggé igazolja, hogy a közös vámok következtében az osztrák ipari czikkekért annyit fizetünk, mint az angol vagy franczia árukért. Ez a drágitás 62 millióra menö veszteséget eredményez; 20—25 év előtt ez a veszteség csak 20 millió volt, az emelkedést felidézte a közös vámoknak fölemelése oly áruk után, a melyek leginkább Ausztriából hozatnak be az országba.

Veszitünk továbbá a fogyasztási adóknál is. A czukor és sör behozatal sokkal nagyobb mint a kivitel; de az indirekt adót a termelő állam szedvén be, a magyar fogyasztás majdnem három milliót fizet az osztták kincstárnak.

Hát nem baj az is, hogy a kivitelnél abban az arányban fizetik viszsza a fogyasztási adót, a mily arányban termel Ausztria és Magyarország. E viszonyt tetézi az a baj is, hogy ezekre az indirekt adónemekre nézve nincsen önrendelkezési jogunk és hogy ezeket nem tudjuk ugy berendezni, hogy mezőgazdaságunkat emeljék, pedig a szesz. czukor és sör-gyártás mint mezőgazdasági iparágak, erre volnának hivatva. Ennek a rendszernek tulajdonitható a szeszipar hanyatlása.

Holott ha Badeni a tulzástól óvni akar benünket, járuljon hozzá legalább a fogyasztási adók kérdésének méltányos rendezéséhez. Gazdasági és államfináncziális okok egyaránt kivánják, hogy önálló pénzügygyel és önálló rendelkezési jogkörrel biró állam függetlenül megtehesse mindazokat az intézkedéseket, a melyek az állambáztartás rendezése és a rendezettség fentartása érdekében szükségesek. A közös fogyasztási adórendszer szerfelett káros ránk, utalunk az ellenünk intézett támadásokra, a mikor csak a Magyarországban szedett fogyasztási adókat behoztuk és utalunk továbbá arra, hogy a közönség rendszere akadályozza azt, hogy a speczialis magyar fogyasztási adók olyképen szedessenek, a mint az az adók nagyobb hozadéka és a magyar kereskedelemnek fölösleges zaklatásoktól való megkimélése érdekében kivánatos volna; nem szólva amaz adóról, a mely a régálédómegváltás egyenértéke fejében nem szedhető be a közös 35 frtos adótétellel együtt, hanem bérletek utján biztositandó.

Bármily javitások is tétessenek azonban e téren, a valódi hasznot mégis csak Ausztria élvezné, s végső esetben is, ezzel az ügynek csak állam fináncziális oldala lenne tisztázva. „de gazdasági érdekeink még mindig kötve maradnának és ezek csak külön fogyasztási adóvonalnak létesitése által emelkedhetnének érvényre“.

Ideje végre az örökös politikai momentumokon tul tennünk magunkat, s nem áldozni fel folyvást érdekeinket! . . . Hagyjanak fel azon elcsépelt érvvel a közös vámterület szószolói, hogy mi lesz az esetben, ha a szövetség Ausztriával nem ujittatnék meg s e folytán a szomszédunk Magyarországgal szemben vámvonalat állit föl, mit csináljon Magyarország buza és rozstermelésével, holott a magyar buza és rozs produkcziót legnagyobb részt Ausztria fogyasztja. Ha Ausztria — mondják tovább — a magyar gabonára vámot vet, akkor Trieszten át az amerikai buza fog Ausztriába özönleni.

Az ily kifogások csak rémlátomások! . . .

Mert ezzel szemben utalhatunk arra, hogy Ausztria a czereáliáknál nincsen mint például Németország, pusztán a bevitelre rászorulva, hanem Ausztriában a gabona egyuttal kiviteli czikk is. Statisztikai adatok illusztrálják a gabonanemüek kiviteli forgalmát Ausztriában és ennek alapján nem tarthatunk attól, hogy Ausztria Magyarország állásfoglalása miatt repressziáliákkal álljon elő, mert utalva van a magyar mezőgazdasági termelvényekre s neki czélszerübb ezeket a szomszéd országból beszerezni, mint a távoli Oroszországból vagy Amerikából.

Ne skrupulózuskodjanak, mert ha külön vámterület állittatnék föl, nyers termányeinknek tudnánk piaczot biztositani oly országban, a melynek ipari czikkeit beeresztjük, mert Magyarország mint iparczikk-fogyasztó piacz még mindig van olyan értékes, hogy ezért cserébe nyers termányeinknek piaczot adhatnak. De mint emlitők, Ausztria rá van utalva nyers termányeink fogyasztására és igy nincs miért reszketnünk az önálló vámterület gondolatától.

De nincs miért reszketni az önálló nemzeti bank felállitásától sem, mert ha ez veszélyeket rejtene méhében, akkor az ország e jogát fenn nem tartja! . . . Politikai okokból itt is beadtuk derekunkat, de a törvényben világosan ki van mondva az önálló bank felállitásához való jogunk. Magyarország legnagyobb pénzügyi kapaczitása, Lónyay Menyhért gróf szakszerüen bebizonyitotta a „Bankügy“ czimü nagy munkájában, hogy anyagi fejlődésünk össze van kötve az önálló bank felállitásával. Miniszter korában nem volt ugyan ennek szószolója, de mihelyt a bársony-székből kiheppent s szabadon nyilatkozhatott, az önálló bank hivének vallá magát. Ugyanennek volt harczossa, másik első pénzügyi kapaczitásunk is, Horn Ede. Midőn a balközép fuzionálásakor államtitkár lett, ánkettet hivott össze az ország pénzügyi- nemzetgazdasági kapaczitásaiból, hogy mondjanak véleményt az önálló bank felállithatásáról. Egyhangu volt a vélemény, hogy ennek létrejötte nemcsak lehetséges minden rázkódtatás nélkül, de életszükséglet is. Az egy Zsedényi Ede skrupulózuskodott csak. Az egész Európában szaktekintélynek örvendő Horn rövid államtitkársága alatt elhalván, az ügy is eltemettetett. Tisza létre hozta a dualizmusi bankot, a „nagy politika“ győzött az állami érdek felett.

Vajjon ezuttal sem embereljük meg magunkat? . . . Bizonnyal nem, ha a közvélemény meg nem mozdul. Minden város, megye éljen felirati jogával, s hangosan követelje az önálló nemzeti érdekben való megoldását anyagi érdekeinknek. Egy ily nemzeti mozgalom láttára pusztulnia kell az oly kormánynak, melyet jövőre is politikai okok vezetnek anyagi kérdéseink megoldásában. Itt nem a duálizmus megbontásáról van szó, hogy pártokra szakadjunk, hanem anyagi érdekeinkről, aminek helyes irányban való megoldása mindnyájunk érdeke. A kiegyezést létrehozók is fenntarták az ország azon jogát, — hogy anyagi érdekei felett szabadon rendelkezhetik, a dualizmusba tehát ez nem ütközik, — és igy most az alkalom e jogunkkal élni, évek hosszu tapasztalata legalább erre kell hogy ösztönözzön bennünket.

Sült galamb a szánkba nem repül! Kormányunk e kérdést nemzeti irányban meg nem oldja, kénytelen — még ha akarna is — a bécsi áramlattal megküzdeni, — ha a közvélemény langy melegen veszi a dolgok menetét. Föllépésünket azonban Bécsben ugy mint Budapesten is meghallják, s érdekünk szerint oldhatjuk a kérdéseket meg. Csak akarnunk kell s ne tétlenkedjünk! . . . A nagy politizálást hagyjuk a kormányra, mik nyiltan követeljük érdekeink megóvását, hogy e követelés zajában fuljon belé az örökös bécsi politika s az azelőtti meghunyászkodása kormányunknak.

Politikai hirek.

Tisztujitás a vármegyéken. A magyar vármegyékben az általános tisztujitások a tegnapi napon vették kezdetüket. Az első napon 11 megye tüzte ki a választást. Az eddig észlelt mozgalmakból itélve a választások nem fognak nagyobb hullámokat verni s a megyék uj tisztikara kevés változással a régiekből fog megalakulni. Itt ott kétségkivül most is lesznek élesebb személyi harczok, de a legtöbb helyen ugyanazok fogják a közdolgokat intézni, a kik eddig is tették. És ez, a kötelességüket teljesitő tisztviselőkkel szemben igy is van helyén. A végén nem azért restaurálunk, hogy okvetlenül ujakat válasszunk, hanem hogy arra való és érdemes férfiakat állitsunk a közigazgatási szervezetekbe.

Tisztujitási mozgalom Hunyadmegyében. A mult vasárnapon Hunyadmegye tisztujitása ügyében, gr. Kun Géza összehivására, népes értekezlet tartatott. Elnöklő gróf magyas beszédben fejtette ki a megyei autonomia jelentőségét és a tisztviselői állás fontosságát. Majd Barcsay Kálmán képviselő, jelezve, hogy Hunyadmegye miért csatlakozott öt év előtt az államositás pártolóihoz, javasolta, hogy Hollaky jelenlegi alispánnak bizalom szavaztassék, öt ajánlván, mint egyedül alkalmas jelöltet az alispánságra. A küldöttség utján meghivott alispán részletesen kifejté programmját, hangsulyozva a pártatlan és igazságos közigazgatást, az utak szaporitását és jókarban tartását. A népes értekezlet azzal ért véget, hogy az alispán meghallgatásával a többi állásokra kifejezett óhajtásait a főispán tudomására hozza.

Hol van az ellenszenv és gyülölet?

Brassó, decz. 17.

E becses lapok 271 számában megjelent levelem hosszura terjedvén, szándékosan hagytam más alkalomra a brassói magyar tanár azon állitásának megdöntését, mintha a magyar nyelvnek a nem magyar iskolákban való kötelezővé tétele nagy mértékben szitotta volna ellenünk a nemzetiségi ellenszenvet és gyülöletet.

Ha a névtelenség ködébe burkolt magyar tanár ur azt állitotta volna, hogy az ellen a törvényjavaslat ellen, melyből az 1879 évi VIII-ik törvényczikk lett, valameddig csak javaslat volt, erős mozgalmat inditottak pl. nálunk Brassóban a Gazetta, hogy a tulsó oláhok sok helyen pl. itt Brassóban is népgyülést tartottak és az ellen ropogóson tiltakoztak: teljesen igazat mondott volna, pedig a tanár ur még nem is volt akkor brassói lakos.

Miután azonban az emlitett törvényczikket a korona szemtesitette és az kihirdettetvén, végrehajtása 1880-ban megkezdetett: nem volt egyetlen felekezeti hatóság országunkban, a mely azt se igyekezett volna végrehajtani. A szász mondá akkor nekem egy tekintélyes szász ügyvéd, kézzel-lábbal dolgozik, hogy neki nem tetsző törvényjavaslatból törvény ne lehessen; de ha egyszer törvénynyé lett, tiszteletel meghajlik előtte és ellene nem izgat.

Akkor is ugy történt, azonnal alkalmas tankönyvek után néztek.

Első volt azonban itt is a magyar közokt. miniszter. Idejében elkészittette Gróo Vilmos tanfelügyelő által a nem magyar ajku iskolák számára vezérkönyvet és egy példányt leküldött hozzám is, hogy azt egy magyarul is jól beszélő gör. kel. középiskolai tanárral fordittassam oláhra saját felelősségem alatt. Néhai Fenesán Artonnie itteni gör. kel. kőzépisk. tanárt kértem fel és ő a rábizott dolgot lelkiösmeretesen elvégezte. Ez a tankönyv azóta már második kiadást ért a mult 1894-ik évben. Most Goldis János gör. kel. középisk. tanárt kértem fel és ő is hiven teljesitette feladatát.

Történt volna az, hogy t. i. ez a tankönyv még második kiadást is érjen, ha állana a névtelen magyar tanár urnak azon állitása, hogy a magyar nyelv tanitásának kötelezővé tétele nagy mértékben szitotta a nemzetiségi ellenszenvet (?) gyülöletet.

Azonban nemcsak a magyar közokt. miniszter gondoskodott alkalmas tankönyvekről a nem magyar ajku elemi iskolák számára, hanem azt tették egyesek is. Putnokynak Szeben, a gör. kel. és gör. kath. oláh iskolák számára kiadott nyelvtana, mint hallom már a harmadik kiadást is megérte. A Darui János brassói gör. kel. tanitó és általam kiadott tankönyvekbből három év alatt 20.000 példány kelt el.

Az idén Goldis János ottani gör. kel. középisk. tanár és én ujabb kézi könyvet adtunk ki a gör. kel. és gör. kath. oláh iskolák számára. Darus-Koós-féle tankönyv második kiadása is munkában van.

Az ág. ev. szász elemi iskolák számára Rozsondai lelkész és közelebb Reimcsek m.-brassói tanitó adtak ki kézikönyveket. — A Kakujai Károly tankönyve országszerte el van terjedve a német tannyelvü iskolákban. Maga Kakuja tanfelügyelő egy rakás szász és oláh néptanitót emlitett meg egyik félévi jelentésében, a kik kitüntek a magyar nyelv tanitásában.

Brassóvármegye összes nem magyarajku iskoláiban 1880. óta tanitják hol több, hol kevesebb eredménnyel a magyar nyelvet.

A brassói óvóképezdében a magyarnyelvet, a magyar dalokat meglepő sikerrel tanitják.

A brassói gör. kel. felsőbb kereskedelmi iskolában, a gör. keleti gymnasiumban minden évben több-több sikerrel tanitják a magyar nyelvet, a magyar nemzet történetét és magyar irodalomtörténetét. Hivatkozom Téglás Gábor dévai áll. főreálisk. igazg. tanárra, a ki közelebb két évben volt itt az érettségi vizsgálatokon miniszteri biztos.

Én 1880—1893 ig látogattam Brassómegyében évenként a nemmagyar ajku elemi iskolákat az ág. ev. tanitó-képezdét, óvónőképezdét, a gör. keleti keresk. iskolát 1878-tól kezdve mind e mai napig látogatom előbb mint tanfelügyelő, most mint a keresk. miniszter biztosa, de én soha egyetlen tanitót, tanitónőt, óvónőt, tanárt, egyetlen iskolaszéket sem találtam olyant, a ki az államnyelvének tanitása miatt zugolódott volna. Ellenkezőleg hallottam a magyar nyelv mellett olyan drasticus nyilatkozatot egyik oláhiskolában egy iskolaszéki tagtól, melyet naplómba bejegyeztem ugyan, — de itt nyilvánosságra nem hozhatok.

Hol van tehát a nemzetiségi ellenszenv és gyülölet, a melyet a névtelen brassói magyar tanács hirdetett? Az egyházi és iskolai hatóságoknál a tanitók, tanitónők, óvónők, tanároknál, az iskolás gyermekeknél sehol sem tapasztaltam. Honnan meritette tehát a névtelen brassói magyar tanár azt a merész állitást? Felelet: nem az életből, — hanem egyes nemzetiségi tulzó lapokból, de jegyezzük meg jól, hogy nem az ilyen lapok szerkesztőinek kezeiben vam ám letéve a tanügy vezetése s hogy bolygó fény után indul és mocsárba süpped az olyan, a ki ezek szavára hallgat.

Jól tudom én is azt, hogy maga a közokt. miniszter sincs megelégedve a magyarnyelvnek a nem magyar tannyelvü iskolákban elért eredményével. Tudom azonban azt is, hogy nem ellenszenv, nem gyülölet okai ennek. A nem magyar ajku papnöveldék és tanitóképezdéknél kell keresni e bajnak okát. Mihelyt magyarul jól tudó ifju lelkészek és tanitók kerülnek ki azokból a képző intézetekből, tüstént szembeszökő fog lenni a haladás, mert csakis az képes sikerrel tanitani valamely nyelvet, — a ki maga is teljesen birja azt.

KOÓS FERENCZ,
kir. tan. ny. tanfelügyelő.

Az osztálysorsjáték.

Budapest, decz. 16.

Ma fejezték be a magyar osztálysorsjáték második osztályának huzását.

A mai huzásnak már elő volt készitve a szenzácziója, mert a 600.000 koronás prémiumot várják, melyet az utólsó nagyobb nyereményt kap meg ráadásul. A vigadó nagy terme természetesen zsufolásig megtelt az utólsó huzás alkalmából. mert a ki az első naptól kezdte hiába várta a szerencse kegyét abban reménykedett, hogy talán az utólsó nap mégis csak meghozza azt.

Egy negyed 12 óra volt már, mikor megtörtént a nagy esemény. A számokat kikiáltó tisztviselő egyhanguan jelentette a sorra került számot:

— **91,773** . . .

Ez még az első pillanatban nem keltett semmi hatást, mert ugyan ki gondolta volna, hogy mi következik utána. Utána pedig ez következett:

— Nyert **6000** koronát! Ezenkivül utolsó nagyobb nyeremény lévén, kap még **600,000** korona prémiumot.

A másik pillanatban, mikor ezek a nagy jelentőségü szavak elhangzottak, csodálatos gyorsasággal megváltozott a közönség hangulata. A nagy terem valóságos zsibongó méhkassá változott át.

Háromnegyed 1 órakor befejezték a sorsolást. Az utolsó szám volt: **48696** — nyert **100** koronát. Az a kis közönség, mely mind végig türelmesen kitartott és reménykedett, lehorgasztott fövel oszlott szét, ott hagyván a teremben a füstbe ment fényes reményeket.

*

A huzás eredménye a következő:

600000 koronás tiszteletdijat és 6000 koronás nyereményt nyert: 91773 sz. sorsj.

15000 koronát nyert: 18407 számu sorsjegy.

6000 koronát nyert: 91773 sz. sorsjegy.

2000 koronát nyertek: 36367, 69739, 73387 sz. sorsjegyek.

1000 koronát nyertek: 233, 1185, 4674, 5420, 12712, 15987, 18667, 28602, 48818, 50907, 56104, 60755, 96197, 99555 számu sorsjegyek.

200 koronát nyertek: 745, 6469, 217, 7664, 8699, 11225, 13148, 14344, 16020, 950, 17958, 20071, 656, 21111, 25521, 27031, 29392, 30004, 30970, 32932, 33281, 34495, 35353, 41220, 900, 848, 337, 43127, 46696, 55928, 585, 56400, 190, 64588, 65387, 200, 69377, 73311, 74326, 77932, 78403, 83242, 86485, 87162, 534, 89935, 91050, 92332, 754, 94852, 95669, 97848, 939, 98435. sz. sorsjegyek.

2000 koronát nyertek: 60212, 90307 sz. sorsjegyek.

1000 koronát nyertek: 2237, 26175, 34451, 59366 számu sorsjegyek.

200 koronát nyertek: 2762, 6942, 10499, 15654, 17443, 19031, 22570, 29039, 44683, 149, 827, 45274, 47367, 50342, 51163, 329, 53990, 62042, 67011, 69553, 71733, 76670, 85134 sz. sorsjegyek.

O. M. G. E.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, decz. 15.

Az „Országos Magyar Gazdasági-Egyesület lótenyésztési szakosztálya a köztelken gr. Andrássy Sándor elnöklete alatt ülést tartott. Az ülést Farkas Ábrahám mint korelnök nyitotta meg és a szakosztály a jövő esztendőre gróf Andrássy Sándort elnökül, gróf Széchenyi Aladárt és Luczenbacher Miklóst alelnökül valasztotta meg. A millenáris kiállitás állatkiállitási bizottsága átiratot intézett az egyesülethez, a melyben tekintettel arra, hogy a millenáris kiállitás alkalmával május hó 5—12-ig használati lókiállitás rendeztetik, arra kéri az egyesületet, — hogy az általa rendezni szokott rendes tavaszi luxus lóvásárt ne tartsa meg, illetve azt a kiállitási bizottsággal egyetemben a kiállitás területén rendezze. A szakosztály hosszabb eszmecsere után, melyben Inkey Antal, gr. Andrássy Sándor, Kovács Sebestyén Endre, Farkas Ábrahám, Semsey László, Luczenbacher Miklós és Paikert Alajos vettek részt, — javaslatba hozza az igazgató választmánynak, hogy az egyesület a jövő év tavaszán a szokásos luxus-lóvásár rendezésétől tekintsen el, azonban, a midőn a bel-és külföldi érdekelteket erről értesiti, teljes erkölcsi támogatását a millenáris állatkiállitási rendező-bizottságnak ajánlja fel.

Paikert Alajos előadó bejelenti a III. bpesti dijlovaglás érdekében tett intézkedéseket, egyuttal jelenti, hogy Frigyes főherczeg ő fensége, a magyar és osztrák lovaregyletek és a honvédelmi minisztérium is értékes tiszteletdijakkal járultak a dijlovaglás dijaihoz. A lovak értékesitése targyában Kovách Sebestyén Endre inditványozza, hogy a fővárosban egy központi iroda állittassék fel fel az O. M. G. E. felügyelete alatt, mely az országban eladó lovak nyilvántartását vezetné. A szakosztály az inditványt és a III. orsz. gazdakongressusnak a lóértékesitésről szóló határozatát tervezett kidolgozására a lóvásár rendező bizottságnak adja ki. Az ügető versenyek rendezése tárgyában a szakosztály azon javaslattal járul a választmány elő, hogy mondja ki a választmány miszerint

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ohajtandónak tartja, hogy a millenáris kiállitás alkalmával ügető versenyek rendeztessenek s ohajtandó, hogy Magyarországon e versenyek állandósitása a magyar lóanyag kipróbálása és fejlesztése czéljából oly feltételekkel, hogy a tenyésztési szempontok tulsulyban muradjanak.

Egy igen rosz könyv.

Pázmándy Dénes, orsz. képviselő a „M—g“ mai számában a fenti czimü czikkben foglalkozik Ábrányi Kornélnak a Király-ról szóló könyvével, melyről többek közt következőket irja:

Öt napon át nagy nyugalommal olvastam azt a könyvet, melyről a minap Bartha Miklós ur oly erős kritikát mondott. Ez „A Király“ bizony veszedelmes rossz mü. Nem tudom elképzelni, miért irta meg szerzője?

Szükség volt rá? Épen semmi. Mert az, a mi konkrét tényként van oda allitva, hogy t. i. I. Ferencz József fenkölt gondolkozásu, jószivü ember s alkotmányos uralkodó: azt mindenki tudja, minden magyar érzi. Ezt nem kell 400 nyomtatott oldalon át demonstrálni. A király nimbuszának emeléséhez ez a könyv ugyan semmivel sem járult. Egy pár átérzett komoly szó e tekintetben többet mondott volna, mint az az émelygős talpnyalás, betüerdők képében.

Aztán micsoda alkotmányellenes teoria, odaállitani az uralkodó személyét a tusakodó pártok közé, párhuzamot vonni közte és az egyes államférfiak s pártvezérek közt! Ez a koronának lerántása a küzdtérre, valóságos czéltáblává tétele a királyi Felségnek. A parlamentárizmusnak ép az a nagy előnye, hogy az uralkodó, bárhogy forduljanak is a politikai koczkái, mindig intakte marad, mert személye kivül áll a játszmán. Az anonimus, az pedig partnernek hivja a magyar királyt, nem gondolva fogalommániájában arra, hogy a ki játszik, az veszthet is.

De még elitélendőbb az a becsmérlő hang, melylyel szerző a magyar epigonokról beszél. Bocskay, Rákóczy — mind haszontalan munkát végeztek. Kossuth Lajos, az meg pláne bünt követett el a magyar nemzettel szemben, hogy nem fogadta el a 67-es kiegyezést. Minden bajunknak Kossuth az oka! Tisza Kálmán peoig egyszerre nagy ember lett a szerző előtt, mert neki volt annyi bátorsága, hogy belátva hét évi tévelygéseit — feladta elveit.

Ugyan kérdem, hát mire való volt akkor a „vékony hártyá“-t felhozni ellene hajdan! Vagy a szerző is csak most tartja magát jó uton járónak? Szép.

Anonimus mindent dicsér, a mi a nemzet történeti jogai ellen valaha megkisértetett. Magyarország gyenge, tehetetlen test, melyet Ausztriának kell megtámasztani, vagy hogy a képletet teljesen hiven adjuk vissza: ugy Ausztria, mint Magyarország egymagukban fenn nem állhatnak, de egymást támasztva, erősek.

A független Magyarország tehát, a szerző szerint nem is kivánatos, sőt határozottan veszedelmes volna ránk nézve Hisz ezt a témát sokkal szebben kottára tették már Ábrányi előtt II. József császár, Haynau, br. Bach, Lustkandl és mások. Az osztrák összbirodalom prófétái évszázadok óta ezt a nótát fujták a magyarnak. Legyünk őszinték, kedves barátom, Kornél! A ki előtt a Monarchia nagy hatalmi kérdése a döntő szempont, — az legyen osztrák centrálista. A mathézis ugyanazt mondja, hogy két egység együttvéve ugyanannyi, mint ennek a coefficiense; de a mechanika mást tanit, — ennél a 4 több, mint 5 meg 2. A háboru pedig technika vagy mi?

Bajomi uradalom.

Kolozsvárt, decz. 16.

Az erdélyi r. kath. státus mint már szombaton emlitettük, megvette a bajomi uradalmat 450 ezer frtért. Ötven ezer frtba kerül az illeték, bélyeg s az első időszak beruházása és igy egy **fél millió** értékü birtok vételéről van szó,

„A kié a föld, azé a haza“ azt szokták hangoztatni. Örömmel regisztráljuk tehát azt a tényt, hogy ez a birtok ezen az exponált helyen az erd. r. kath. státus kezébe került.

Ez a körülmény megérdemli azt is, hogy foglalkozzunk ezzel a birtok-vétellel s röviden ismertessük annak viszonyait azért, hogy a státusnak vagy a hazarésznek egy vagy más irányban ezzel szolgálatot tehessünk.

A Bázna-fürdő közelében, Küküllővár és Felső-Bajom között, ezeknek közvetlen szomszédságában fekszenek ezek a birtokok.

Radnottól a távolság $3^1/_2$ óra szekeren.

A medgyesi vasuti állomás fekszik hozzá legközelebb, $1^1/_2$ órányira.

De Kis-Küküllő völgyén is tervezik a vasutat s akkor a küküllővári állomás csak $^1/_2$ órára lesz a birtok-testtől.

A főbirtok 2739 kat. hold terjedelemben Alsó-Bajomban fekszik.

Ehhez közel van a tatárlaki 1166 k. h. az oláh-karácsonfalvi 10 h. $^3/_4$ órára, a völczi 113 h. szőlőhegy $^1/_2$ órára fekszik.

Értékét emeli a birtoknak az, hogy tagositott állapotban van, a részletekről hiteles erdő és mező gazdasági térképek készültek.

A 4028 összes területből 2724 h. erdő, 1304 h. pedig mező gazd. terület. Az erdők mindenütt a gazd. területek szomszédságában feküsznek, azokkal több helyen összefüggnek. Az erdők a mezőgazd. területeket előnyösen környezik, a mi az égalji, időjárási viszonyokra, csapadékok és hideg és meleg közötti váltakozásra gazd. szempontból előnyösen foly be. A birtoknak különben azt az előnyét is fel kell emlitenünk, hogy fekvése szelid hajlásu fensik, még az erdők is inkább dombos, mint hegyes jellegüek. A birtokok becslése, Deák Ignácz radnóthi r. k. uradalmi intéző kimutatása szerint ilyen.

Alsó-Bajom.

Szántó 490 k. h. ára 150 f. 73500 frt. Rét 171 k. h. ára 130 f. 6800 forint. Legelő 81 k. h. ára 50 f. 4500 frt. Szőlő 26 k. h. ára 300 f. 7800 frt. Terméketl. 18 k. h. ára 300 f. 7800 frt. Belsőség 17 k. h. ára 200 f. 3400 forint. Együtt 803 k. h. 96.000 frt.

2. Tatárlaka községben.

Szántó 123 h. á. 130 f. 15990 frt. Rét 118 h. á. 100 f. 1180 frt. Legelő 142 h. á. 40 f. 5680 frt. Terméketl. 4 h. á. — — Belsőség 1 h. á. 150 f. 150 frt. Összesen 388 h. á. 23000 frt.

3. Völcz községbe.

Szöllő 56 h. á. 400 f. 22400 frt. Puszta szőlő 57 h. á. 50 f. 2850 frt. Együtt 113 h. á. 25250 frt.

A kezelési épületek szám szerint 45 db. miud téglából cserép tetővel épültek, anyag értékük 50270 frtot tesz ki.

A mezőgazd. birtokok területe 1304 h. értéke 194,520 frt.

A birtok talaja és termő képessége kitünő.

A szőlők kitünően vannak kezelve, a telepek a legjobb fajszőlőkkel beültetve.

Nevezetesen Járdovány, Leányka, olasz rizling, rajnai rizling, Füszeres tramino, som és vékony haju szőlő.

A filloxera elleni védekezésről előre gondoskodtak. Szép amerikai szőlő telep van beállitva. A bortermés magában 16 ezer f. nyers jövedelmet hoz.

A 2724 k. h. erdő jelenlegi fakészletének értéke 350 ezer frt. Ez az érték, miután az erdők könnyen hozzáférhetők, a bükk és tölgy széleerdőkből rövid idő alatt e fa szegény vidéken kihozható. Szóval az erd. r. k. státus minden tekintetben jó vásárt csinált a bajomi uradalom megvételével.

—ó.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, deczember 17

— **A városi költségvetés tárgyalása** tegnap délután a kiadások tétele 35—53 pontjáig haladt. Mindenekelőtt visszamenőleg a Kolozsvár város belső és felső pagonya beerdősitésére fölvett 1994 frt Feilitsch Arthur báró inditványára 490 frttal lejebb szállittatott. A Szamosárok jegelése tételénél Warga Dániel felszólalására a polgármestertől nyert válasz tudomásul vétetett, hogy bármenyi jég esetén is a szerződés értelmében 500 frtnál többet költeni nem kell. Az adósságok törlesztése rovatánál dr. Tutsek Sándor inditványára elfogadtatott a nagyobb kamatlábu kölcsönök kisebb kamatlábu kölcsönre való együttes convertálása. A vizvezetéki bevételeknél Merza Lajos felszólalására kijelentetett, hogy a fásberki kiegészitő vizitelep pár nap alatt készen lesz és a végleges vizgyüjtő telep elkészülése is $1—1^1/_2$ év alatt várható. A mentő-egyesületnek a f. évre 2800 forint segély vétetett föl, de ugy, hogy a város az egyesület számára jövőre természetes szállásról gondoskodik. Hasonlóképen 200 frt javasoltak. — Sándor József és Benel Ferencz felszólalására az Á. V. E.-nek is. A tárgyalás a fentiek szerint lankadatlan kitartással foly és valóban nagy hálára kötelezi a városi képviselők köre ez odaadó, tevékeny munkásságával Kolozsvár város közönségét, a melynek rég szüksége volt az önzetlen és munkás férfiak egy ily együttes föllépésére, a minő most a városi képviselők köre részéről nyilvánul.

— **Esküvő.** Szép esküvő folyt le vasárnap d. u. Zilahon. Bartha Gergely, a kolozsvári kereskedelmi bank czégjegyzője vezette az anyakönyvvezető elé Bikfalvi Ilona kisasszonyt, Bikfalvi István zilahi nagybirtokos és kereskedő fiatal, szép és bájos leányát. Násznagyok voltak Bikfalvi Ferencz, Minorich Albert ügyvéd, Bartha Miklós orsz. képviselő és Hory Béla Kolozsvármegye árvaszéki elnöke. Az ifju pár szép frigyét Magyarosy István ev. ref. lelkész áldotta meg. Az ünnepélyes szertartás után diszes lakoma következett a menyasszony szülőinek a házánál. Zavartalan boldogság kisérje az egybekeltek szép frigyét.

— **Bazár.** A négy napos bazár kampany, mint minden földi dolog, elérte végzetét. Befejezték, 4 nap alatt de hozzászokott az ember, 4 nap alatt a hangulat, levegő az ember vérébe ette magát, s jogosan sóhajthatta egyik másik ábrándozó kis lány az utolsó napon, az utolsó perczben hát hogyan fogunk most már bazár nélkül élni? . . .

De azért nem minden leány sóhajtott ilyképen. Mert akkor a sok sohajból micsoda viharzugás kerekedhetett volna. Hanem a legtöbb leánynak a szive egyik csücskén mégis ott lebegett egy felhőcske: „Mit hoz a holnap“.

Felesleges talán azt mondanunk, hogy a bazáron egy ember tenger csapkodta a redut szikla falaihoz (?) rózsaszinü, fehér és fekete tarka-barka hullámait. 7 óráig minden egészséges ember ott volt a bazáron, 7 órán tul pedig szintén mindenki ott volt, a ki nem ment el Gerő Linának vivátozni a szinházba.

Felesleges talán azt is elmondanunk, hogy a tánczot megelőző konczert kitünően sikerült s hogy Kun Laczit kivéve, senki sem részesült a néma siricsend boldogságában s mind a mellett a zümmögő zsivaly daczára is azok, a kik hallottak valamit viharos tapsokkal jutalmaztak a szives koncertezőket. Először Kepri Teréz játszott csinosan zongorán, majd Csipkés Mariska és Hadházy Sándor adtak elő a Nőudvarlás vigjátékot ügyesen. Kun László virtusz czimbalomjátékával zajos tapsokra és ujráztatásra lelkesitette a közönséget. Neugebauer U. k. a. kitünő zongora játéka, Schlauf Bella müvészi szép éneke után Ferenczy Irén zárta be érzéssel megjátszott népdalaival a koncertet.

És azután jött az, a minek jönnie kellett, nevetés, devajkodás táncz jó sokáig másnap 1 óráig.

— **Ivánffi Jenő,** a budapesti nemzeti szinház kiváló müvésze a héten három estén át fog vendégszerepelni a kolozsvári szinpadon. A jeles szinész a legjobb szerepeiben fog fellépni s igy a kolozsvári közönségnek alkalma lesz egy pár klasszikus darab előadásában gyönyörködhetni.

— **A korcsolyázás fennakadt.** Hali feax hivei nem üzhetik ezt a legegészségesebb téli sportot. A lágy, zimankós idő a jeget megrongálta. Nehány napig, mint az időjósok állitják, még kilátás sincs arra nézve, hogy az idő kedvezzen a korcsolyázásnak.

— **Az uj budapesti unitárius pap.** Mint értesülünk, Ferencz József unitárius püspök Gál Miklóst, a toroczkói uépes egyházközség derék lelkészét, a budapesti egyházközség rendes lelkészévé nevezte ki. Gál Miklósban a budapesti unitárius egyházközség oly lelkészt és vezetőt nyer, aki méltóan fogja betölteni Derzsi Károly örökét. A jeles képzettségü lelkész és kiváló szonok, a teologai-akadémia elvégezése után még 3 évet töltött Londonban a Manchestei New-Collegeben, honnan hazakerülve nemsokára a torockoi egybázközség lelkésze lett, ahol azóta szép sikerrel müködik. 1884-ben az unitáriusok egyházi főtanácsa tanácsossá választotta s nemsokára az aranyos tordai egyházkör a jegyzőséggel tisztelte meg. Multját tekintve szép reményeket lehet táplálni budapesti működése iránt is.

— **Roskovics „Unió“ képe.** Kováry László, részletes tanulmányt irt a nagy történelmi jelenetre nézve, melyet a festőművész rendelkezésére bocsátva, ezzel is a nagyszabásu kép történelmi hüsége lesz előmozditva. Kováry László 32 urnő nevét tudta emlékei alapján összeirni, kik az „Unió“ kimondástkor a redut karzatán jelen voltak.

— **Esküdtszéki tárgyalás** volt ma d. e. a kolozsvári kir. törvényszéknél. Csontya János és Albini Livius által elkövetett rágalmazás és becsületsértési ügyben ültek össze az esküdtek. A vád és védbeszédek után a vádlottakra vonatkozólag délután fél négy órakor hirdették ki az itéletet. A törvényszék az esküdtek itéletét felfüggesztette, uj tárgyalást rendelt.

— **Gyászhir.** Csikai József czimbalmos, Csikay György kolozsvári pimás testvére meghalt. Az elhunytat ma temették el a zenészek és hozzátartozóik nagyrészvétele mellett.

— **A közönség figyelmébe.** Sajtó alatt van és folyó év végére megjelenik egy 12 ivre terjedő mü. Czime: 73 év itthon. Korrajz és politikai elmélkedések. Irta Kilyéni Székely Gergely 1848—49 évi honvédtiszt, 1865—68 országos képviselő, 1861 és 1867-72 sepsi széki királybiró, 1858—894 a Rikán belőli communitás és a s.-sztgyörgyi ev. ref. kollegium volt főgondnoka. A mü a kilyéni ev. ref. egyház tulajdona épitkezési czélokra. Ára 1 frt.

Előjegyzések küldendők Koós Ferencz kir. tan. tanfelügyelő urhoz Brassóba, Malomutcza 12 szám, akár alulirottak bármelyikéhez. Kilyén, 1895. decz. 1-én. Ifj. Kovács Antal, adm. ev. ref. lelkész, Pap György, megye gondnok.

— **A küküllői ev. ref. egyházmegyei papok** — irja tudósitónk — e hó 12-én D.-Sz.-Mártonban Kovács Elek esperes elnöklete alaltt értekezletet tartottak. Nagy Domokos titkár jelentésének meghallgatása után kimondta az értekezlet a titkár inditványára, hogy az egyházpolitikai törvények által részben szenvedett papi jövedelmek megrövidülésének kárpotlásáért memorandumszerü felíratban illetékes helyen államsegitség kinyerését fogja kérni. Az értekezlet alkalmával istentisztelet is tartatott az ev. ref. templomban, a hól Zayzon János, erzsébetvárosi ev. ref. körlelkész mondotta az egyházi beszédet.

— **A hadsereg uj rangsorozata.** A közös hadügyminiszter legutóbb elrendelte hogy az összes kadét-iskolák és katonai akadémiákból kikerülő hadnagyokról, tekintet nélkül a fegyvernemre, a melyhez beosztattak, külön sorozat állittassék össze, hogy az előléptetések egyöntetüek lehessenek. Eddig az egyes fegyvernemekben szolgáló tisztteknek különböző ideig kellett az előléptetésre várakozniok s igy az az eset fordult elő, hogy a hol az előmenetel kevéssé volt kedvező, folytonos hiány volt tisztekben. Ezt az állapotot lesz hivatva megszüntetni az uj miniszteri rendelet. Azonkivül az osztrák magyar hadsereg 104 gyalogezredének, a bosznia-herczegovinai 4 gyalogezrednek a vadász és utász zászlóaljak összes tisztjeiről is hasoló egyöntetü rangsorozatot készitenek, ugy hogy az egyöntetü előléptetést az egész hadseregben — az ezredesi állásig — végrehajtják. jövő évi katonai chematizmus ez uj kimutatások alapján fog elkészülni.

— **Egy királyné gondolatai.** A románok most nemrégiben ünnepelték hirneves iró-királynéjuknak, a Carmen Sylva név alatt ismert Erzsébet királynéjuknak jubileumát. A bukaresti hölgyek ez alkalommal szeretett királynéjuknak egy szimbolikus szobrot ajándékoztak, melyet a királyné márványkölteménynek nevezett el, mely az örökkévalóság képét viseli magán. A szobor készitőjének, Boucher Alfrédnek, a király egy román rendjelet is adományozot, egyidejüleg megküldve neki az „Egy királyné gondolatai“ czimü müvét, a következő kedves ajánlattal:

„A gondolat lenyügözi a szót, alakot vés a márványból és átalakitja az emberi testet.

Őszinte köszönet Boucher urnak, a ki megértett engem

Erzsébet.

— **Politikai párbaj.** Pozsonyban szombaton délelőtt Bartal Auréll, a stomfai választási elnök és unokafivére, Bartal György

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Deczember 17.

Az Agáta férje.

— **Craik asszonytól.** —

Angolból.

XXIV.

Az „Ellenzék“ számára forditotta: **Amica**

(Folytatás.) (91)

Zajtalanul ült le a régi helyére és a hogy e hosszu napnak számos óráiban tevé, nézte az ágy lábánál levő mosolygó arczképet, a férje anyját, a kit az soha sem látott.

A mint ott ült valaki lépett a szobába. Agáta gyorsan megfordult, hogy hallgatásra intse, — és látta hogy az a férje volt.

Azt képzelte — sőt bizonyos volt benne — hogy az megrettent midőn őtet ott látta.

De azért előre lépett. Agáta felállott, és a helyét át akarta adni, de Náthánáel a vállára tette a kezét, és szelid erőszakkal ismét leültette. Az öreg cseléd, a ki az Agáta közelében ült, tiszteletteljesen felállott és a szoba utólsó végére ment.

Ünnepélyes jelenet volt; a félhomály — a teljes csendesség, melyet csak a beteg gyenge lélegzése szakitott meg, a ki ugy feküdt ott mint egy halott, de a halott nyugalmának a szentsége nélkül. — És az a vidám fiatal arczkép, melynek lámpa fénye csudálatos eleven élénkséget adott — inkább hasonlitott az élő lényhez — mint az ágyban alvó beteg.

Az ifju szomoruan nézte az atyját, s midőn a tüzvilágának a fénye a képre esett szemei az ő ösmeretlen atyjának a mosólygó arczát keresték fel, és onnét ismét párnákra néztek, ugyan azon párnákra hol az anyja meghalt.

— Ekkor az njjai idegesen kezdtek mozgolodni, de vonások még mindig csendesen maradtak.

Agáta látta, hogy nagy könny cseppek gördültek le az arczára. Szive fájt a férje miatt, de nem mert hozzá szolani. Csak sirni tudott — nem külsőleg, de belsőleg — sirni keserü fájdalommal.

Végre a beteg megmozdult. Agátának eszébe jutott ápolonői kötelessége, és hirtelen azt sugta a férjének —

— Én azt gondolom, hogy egy perczre mozduljál félre.

Nem engedem, hogy rögtön meglásson az felriaszgatná.

— Ez nagy gondosság tőled. De ki fogja neki megmondani?

Én — ő hozzám van szokva. Atyám, ébren van?

Náthánáel meghallotta ezt a szót, és meg volt lepetve.

— Édes atyám, — folytatá Agáta biztató hangon — nem próbálna egy kicsit felébredni? — Valaki jött ide, a ki atyámat látni kivánja — valaki, a kinek a jelenléte atyámnak örömet fog okozni.

A Sguire szemei nyugtalanok lettek; vastag fájdalmas mormogás tört ki az ajkain.

— Valaki van itt, a ki rögtön eljött midőn megtudta, hogy atyán beteg — a fija van itt.

Elhallgatott, és meg volt rettenve az öreg ember arczán levő rettenetes kifejezéstől; rövid szünet után folytatá —

— A fiatalabbik fija — Náthánáel van itt — ide jöhet?

Valami gyenge helyben hagyást látva, intett a férjének, látta, a mint az az ágy mellett az ő helyét elfoglalta, és ekkor ellopózott, a fijut egyedül hagyva az atyjával.

Agáta a család többi részéhez csatlakozott. Még mind ott ültek, egymáshoz beszélgetve, a hogy Náthánáel hagyta őket. Azt mondták, hogy miután ő kiment, Náthátnáel alig szólott hozzájuk, és csakhamar követte őtet.

Egy félóra mulva Náthánáel megjelent köztük — nagyon izgatott volt. A testvérei mind feléje fordultak midőn belépett; de ő kerülte azoknak a tekintetét.

Agáta sem nézett fel; egy sötét szegletben ült az Anna háta mögött.

— Náthánáel, mit gondolsz róla? — kérdé Mari lassu hangon.

— Még nem tudom megmondani; de azt akarom tudni, hogy miképpen történt a hüdése. Melyikötök látta őtet tegnap legtöbbször?

— Egyiknek sem, ha csak nem Agáta. A dolgozó szobájába zárkózott és ott volt egész addig mig ő megérkezett.

— És azóta ki volt legtöbbet vele?

— Agáta.

Az ifju szemei szelid kifejezést nyertek, a mint a homályos szegletet keresték.

— És Agáta megmondja nekem, hogy ő mit gondol az atyám állapotáról?

E kérésnek, mely oly egyenes — oly váratlan volt — nem lehetett ellentállani.

És még is, midőn Náthánáel őtet megszólitotta, az Agáta izgatottsága oly feltünő volt, hogy figyelmet keltett — főleg Dugdalenében.

— Szegény gyermek! — mondá Harriett részvéttel — milyen halvány.

— Nem csuda, — tevé utánna Mari. Ő jobban ki van fáradva mindnyájunknál. Ő a mult éjel folytonosan fent ült.

A Náthánáel szemei leirhatatlan gyöngédséggel ismét a feleségén nyugodtak.

— Agáta, gyer ide, és ebben a karosszékben pihenj. Beszélni kivánok veled az atyámról.

A fiatal asszony engedelmeskedett; a férje lassu hangon beszélt.

— Iránta való jóságodat mélyen érzem.

— Örültem, hogy szolgálatára lehettem.

— Mit gondolsz, hogy mi okozta a betegségét.

— Doktor Mason azt mondta, hogy valószinüleg valami erős lelki rázkódás.

Náthánáel megijjedt.

— Valóban! És a családnak a többi része tudott erről valamit? Gyanitott valamit?

— Nem semmit.

A férje átható tekintettel nézett rá; ő szilárdul viszonozta azt.

— Agáta, te értelmes teremtés vagy, sokkal értelmesebb, mint bármelyik nővérem. Én egyedül akarok veled értekezni. Gyere, járkálj velem le s fel a szobában ott, a hol ők nem hallhatják a beszédünket.

Agáta engedelmeskedett. Oh, mily különös volt ezt tenni.

— Azt gondolod, hogy atyám valami rossz hirt hallott? Volt valaki tegnap nála?

— Egy idegen jött ide. A testvéred ügyvéde, Grimes ur.

— Grimes? Oh, szegény atyám!

Hirtelen leült. Agáta csodálkozott, hogy ezt a két nevet összevegyitette. Mi köze volt Grimesnek az ő atyjával?

— Látta még valaki ezt a Grimest?

— Mindnyájan láttuk — én is.

— Mit mondott neked? Valamit a — lehajtotta a fejét és alig érthetően beszélt — valamit a testvérbátyámról?

Agáta némi fájdalommal csodálkozott. Atya, testvér, mindenki ő elibe volt téve!

— Ő egyszer sem emlitette Harper őrnagyot, a mennyire vissza tudok emlékezni. De azt mondta —

— Mit?

Agáta visszahuzódott. Hogy tudjon ő most olyan csekélységekről beszélni, a milyen a pénz és a vagyon? Szeliden és teljes szivvel válaszolta:

— Ne törődj most azzal. Csekélység volt, nem érdemes az elmondásra, vagy hogy jelenleg gondolkozz róla. Majd máskor.

Náthánáel aggályosan nézett a feleségére, de az nyugodtan fogadta a tekintetét. Ő az egyszerü igazságot mondta. A vagyon elvesztése „csekélység“-nek látszott most ő előtte, midőn a férje vissza jött, mellette ült és oly nyájasan beszélt vele, mint a régi időben. A világi dolgokban való együgyüsége oly tulságos volt, hogy azt még Náthánáel is lehetetlennek tartotta. Ő csak azt mondá:

— Nemsokára mindennek világosságra kell jönni. De most nem gondolkozhatunk arról. Beszélj nekem még többet az atyámról.

— Kevéssel tudok többet mondani. Én ugy találtam, hogy az ebéd alatt a modora nagyon különös volt. Most is — mint mindig — toasztokat mondott, de főleg érted ivott. Ekkor az elméje megbotlott, mert téged egyetlen fiának nevezett. Ekkor Grimes ur egy másik toasztot mondott Harper őrnagyra. És atyád e pillanatban leesett a székéről.

Náthánáel felrettent.

Tudtam, hogy igy lesz. Ő ezt a szégyent nem tudta elviselni. Szegény öreg atyám!

— Náthánáel, — kiáltá Harriett a tüzhely mellett levő csoportból. Jöjj ide és mond meg nekünk a véleményedet. Én azt mondom, hogy rögtön érte kellene küldeni.

— Kiért?

— Frigyesért.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

ő között kardpárbaj volt, melynél az b a karján kapott sebet. A párbaj oka tal Györgynek egy, a „Magyarország„-ban jelent nyilatkozata volt, melyben a Barcsalád nevében tiltakozik az ellen hogy tal Aurél választási elnökkel összetévesz, kinek eljárását piszkosnak bélyegzi, eljárás által főispánná akar lenni. A tal-család, tekintélyes földbirtokos család, tal Aurél kivételével az ellenzékhez tar.

— **Karácsony előtt.** Mikor igy decz. e táján a magas hegyoldalak apró fenyői okra kerülnek s a messze elterülő a havas on át utaznak a nagyobb városok irányá megkezdődik a Jézuska szezonja. Az apák, pénz, a vagyon, a megélhetés miatt folyó hajszában ma már alig érnek rá arra, a gyermekeik nevelésére valami különös ot forditsanak, ilyenkor mégis találnak alat arra. Nap mint nap és annak minden ban szóba kerül az év többi részén legin mellőzött elfeledett Jézuska, az az áldott ka, aki kedves ajándékaival árasztja el a gyermekhadát. Akármerre tekintenek az és a mamák, mindenünnen Jézuska: ajánk halmaza csillog teléjük s akarják, vagy eszökbe kell jutni a közeledő karácsony mikor is Jézuska uralja az egész világot, pró gyermekek révén. A vallásosság bizonyos je borul az emberekre s szinte önkénteletámad bennük olyan érzés, amely az év é részében hiányzott, de amelynek hiányát idonképen nem is vették észre. A gyermekk valami csodálatos álomalakokkal telnek s a mosolygó bakák előtt mindenütt Jéa mutogatja magát. Azt vélik látni maguk barátságosan jóságosan. Azt vélik látni ál az ajtó előtt, bekukucskálva hozzájuk, megdni arról, hogy jók-e! És arról beszél k a máskor mogorva üzleti ügyekkel bajlódó meg mama is, aki ilyenkor kevesebet törő a divattal, mint- máskor. Ezen mese kél jkakon a Jézuskáról és ezer gyermek hall tátott szájjal, csillogó szemekkel vágyat vén e csodás és szivre ható láthatatlan lény a után. Csupa Jézuske mindenütt, mitha zerre divatba jött volna, beállván a napok nek. És a mint minél több szekér érkezik gyes védékek felöl, megrakva zöld karáyfákkal, annál inkább terjed a Jézuska-kul hogy némileg helyrepotolja az emberek ben az onnan kisurrant vallásos érzést, amely s nyugtot adó. A gyermekek apróságok ré támadt szezonja a Jézuskának s ez a szenma már tejes mértékben kezdetét vette.

— **Nagy katasztrófa Fiumében.** girtuk egy Fiuméből érkezett távirat nyon, hogy ott e hó 13-án délután két órat a Pomerio-utczában óriási szerencsétlen történt. Pauczera István törvényszéki ő nővérének már fedél alatt levő négyeletes palotájának jobbszárnya összedőlt s munkást maga alá temetett. A szörnyű asztrófáról tudósitónk azt irja hogy hol és megsebesülve a következőket huzták a romok aló: Lenardon Antal 51 éves, kőmives holttestét, Szuhadócz Mihály éves kőmivest haldokló állapotban, Zaka Mihály 12 éves, Lenardon Antal 21 éves Koszt Ferencz 61 éves kőmiveseket sulyos életveszélyes sérülésekkel. A sebesülteket kórházba szállitották. E katasztrófa méltó rja a mult év nov. 19-ki szerencsétlenség, hol szintén az épitész hanyagsága folya a kórmányzói épületnél 9 munkás lelte lát és kétannyi nyomorékká lett. Kétségül az egész felelősség itt is Ambrozini az épitészt terheli, a ki a vizsgálóbizottság leges nyilatkozata szerint az épületet oly ony falakkal épittette, hogy a ledüléshez gendő lett volna egy erős fiumei bóra is. kár megkezeliti a 20.000 forintot, de leséges az iss, hogy az dgyés 170.000 frtba, ülő palotát le fogják rombolni és ujból épiteni. Ugyancsak ez ügyben már tegnapt este viharos kőzgyülés volt Ciotta polrmester elnöklete alatt. A legszigorubb gálatot rendelték el.

— **Merénylet a czár ellen.** Péterről táviratozzák, hogy az ott megjelenő sz állapotok czimü folyóirat legujabb száma következőket jelenti: A moszkvai törvényk a napokban tartotta meg a tárgyalást nihilista ügyében, a kiket azzal vádoltak, y a mult évben merényletet akartak elvetni a czár ellen. A vádlottak voltak: egy spatin Spiridony nevü fiatal ember, Alimowa chailowna Taiszga, a felesége és egy sunez, a kinek neve ismeretlen. Május 16-ika voltak vizsgálati fogságban. A rendőrség leskörü nyomozást inditott meg ez ügyben rmojukon kivül még több gyanus egyént letartoztatott. A vizsgálat különben a leggyobb titokban történt meg. Eredménye nban nem támaszkodhatott biztos adatok mert a nihilisták nem árultak el semmit. sputins és Gerassimow nevü kereskedőket ntén letartoztatták, de a vizsgálat után abadon eresztették őket. Gerassimowot Jalól sulyos betegen vittek a moszkvai börbe, a honnan halála előtt 1 nappal szadult ki. Alimowa nővérét, kinél nihilistatokat találtak, Kalugába számüzték. A tárlás éppen olyan titokban folyt le, mint a sgálat s eredményét nem lehet tudni.

— **Koránkelő fejedelmek.** A ét első kedvezményének a szegény ember zonyára azt tekinti, hogy kénye-kedve szent addig alhatik és heverészhet ágyában mig csak teljesen meg nem unja. A szeny ember ennélfogva nem is értheti meg királyokat és a császárokat, a kik csaknem indnyájan korán és pedig nagyon korán lnek. Viktoria királynő és a walesi herg kivételével az európai fejedelmi nagyigok mind ékesednek ezzel a szép erénnyel. A Westminster közlése szerint Vilmos császár öt órakor már talpon van. Spanyolország régenskirálynője pedig hét órakor teljesen rendben van már a toilettejével. Umberto király hat órakor kel föl. Az ő példáját követi Oszkár svéd király és Károly román király, Don Pedro, a meghalt brazilikai császár, Európában már hajnali három órakor szeretett fölkelni a már négy és öt óra között meglátogatta barátait és ismerőseit. Az angol ujság nem emliti királyunkat, a ki pedig szintén a koránkelő uralkodók között van. Az angol királynő nyolcz óra előtt sohasem kel föl, s a walesi herczeg tiz óránál előbb nem reggelizik,

— **A kézszoritás ellen.** Érdekes dologrol irnak most az orosz lapok. Az a vita merül fel, hogy veszedelemmel jár-e a kézszoritás vagy nem. Az orvosok ugy nyilatkoznak, hogy ez az angliából importált köszönési mód veszedelmes következményekkel járhat, a mint márez sok esetben be is bizonyult. A ragadós betegségek ugyanis igen könnyen terjednek a kézszoritás által. Az oroszok között már meg is indult a mozgalom, hogy a kézszoritást kipusztitsák a divatból, sőt Bokonban a lakosság nagy része már szövetséget is alakitott e czélból. A szövetség tagjai soha nem üdvözlik egymást kézszoritással s a ki a határozat ellen véteni merészel, öt rubelt fizet jótékony czélra.

— **Mitől betegedett meg III. Sándor czár.** Élénk emlékezetünkben van még Sacharjin tanárnak nagy feltünést keltő nyilatkozata, melyet ő, röviddel III. Sándor czár halála után tett közzé. A hires moszkvai orvos ugyanis kijelentette, hogy az elhunyt czárnak egészségét — nem épp a legkisebb mértékben az is feldulta, hogy nem rendelkezett jó, száraz dolgozó-szobával. Most azonban — mint nekünk Szt.-Pétervárról jelentik — egy kiváló orvosi tekintély egészen uj világitásba helyezi a czár betegségét. — Körülbelül két évvel ezelőtt ugyanis hisztériában megbetegedett a czári párnak udvari szakácsa, a ki közel egy évig állt a császári konyha élén. Miután az udvari orvos épp akkor távol volt, a Gacsinóban állomásozó vértesezred katona orvosát hivták a beteghez. A betegség t ü n e t e i t nagyon gyanusnak találta és közelebbi vizsgálatnál azt k o n s t a t á l t a, — hogy a csaczári udvart szakács ftizisben (aszkór) szenvedett és hogy ez a betegsége már nagyon előrehaladt. Az orvos azonnal jelentést tett észleleteiről és a szakács nyugdijaztatott. — Tudósitónknak az a nézete, hogy a tüdőbetegség, melyben az elhunyt czár szenvedett és a miben a mostani trónörökös és Xenie nagyherczegné is szenved, valószinüleg a szakács betegségére vezethető vissza, miután egy jó szakácsnak az általa készitett ételekkel a legszorosabb érintkezésben kell lennie és igy a betegség csirái közvetlen átruházásának veszélye is fennforog. — Ez a tény oly általánosan ismert dolog, hogy minden háztartásban ügyelnek arra, hogy mellbeteg emberek ne alkalmaztassanak a kastélyban. Annál különösebb dolog az, hogy a czári konyhában alkalmazottakra nem ügyelnek jobban. Jellemző különben az is, hogy a minden oroszok czárjának, hideg, nedves szobában kell napjait eltölteni.

— **Összeesküvés a női felöltők ellen.** Napok óta nagy zavarban vannak a spandani nők, mert nem mehetnek este sétálni, hogy divatos felöltőiket bemutathassák. Épen ez a felültő az oka mindennek. Ismeretlen tettesek összeesküdtek, hogy kipusztitják a föld színéről ezt a ruhadarabot, mely ugy látszik, nem nyerte meg a tetszésüket. — És ezek az összeesküvők a rendőrség s z i g o r u felügyelete daczára is a legnépesebb utczákon sétáló nők felöltöjét hátul kihasogatják. Érdekes, hogy a rendőrség nem bir a tettesek nyomára jutni, pedig már száz meg száz nő keserülte meg az uj divatot. Ilyenformán a nők előtt most az alternativa áll, hogy vagy a legujabb divatról mondanak le, vagy otthon maradnak minden este. Valószinüleg az előbbit választják, a divat kereskedők természetesen még nagyobb zavarban vannak, mert senki sem mert venni divatos felöltőt. A közönség állandóan ezzel a megjegyzéssel utasitja vissza a kinálgatást: Nem kell, nem kell, hiszen ugyis kihasitják.

Pénzadományok a karácsonyi Bazárra.

Molnár Józsefné 1 frt, Trandafir Miklósné 2 frt, Hunwald Lipótné 1 frt, Biró Pálné 1 frt, Ákontz Sándorné 3 frt, Tamási Tamás 2 frt, Kovács P. és fia 1 frt, dr. Engel Gáborné 2 frt, dr. Ember Bogdán 1 frt, Gámenczi Jánosné 1 frt, özv. Ákontz Jánosné 1 frt, Molnár Sándorné 2 frt, László Józsefné 2 frt, dr. Gálffi Endréné 1 frt, dr. Schiling Lajosné 1 frt, dr. Purjesz Zsigmondné 2 frt, Heppes Miklósné 2 frt, Hangai Oktávné 2 frt, Felszeghy Dezsőné 2 frt, Horváth Kálmánné 2 frt, Valentini Adolf 2 frt, Gócsi Jenőné 2 frt, Szentkirályi Lajosné 2 frt, Apáthy Istvánné 2 frt, Csávásy Gyuláné 2 frt, Moldován Gergelyné 1 frt 50 kr, Nikk Pálné 1 forint, dr. Lechner Károlyné 2 frt, dr. Brandt Józsefné 2 frt, Kertész Sándorné 1 frt, Kiss Sándor 1 frt, Lészay Gyuláné 2 frt, Leman Robertné 2 frt, özv. Kábdebó Béláné 4 frt, dr. Scheitz Vilmosné 3 frt, Tamási Józsefné 5 frt, dr. K. Ferencz 50 kr, Csipkés Albertné 1 frt 50 kr, dr. Illyáné 40 kr. Alet Antalné 1 frt, dr. Ferenczi Zoltánné 50 kr. dr. Kolozsvári Sándorné 1 frt, Végh Bertalanné 2 frt, dr. Vályi Gáborné 2 frt, dr. Békéssy Károlyné 1 frt, Pákey Lajosné 1 frt, Melka Vinczéné 1 frt.dr. Szamosi Jánosné 2 frt, Hájós János 2 frt I. Varga Dánielné 2 frt, Benigni Sámuelné 2 frt, Virányi Istvánné 1 frt, Vikol Antalné 2 frt, Benel Ferenczné 1 frt, Csizmadia Gézáné 1 frt, Haraszty Jenőné 2 frt, Henter 1 frt, Poch Józsefné 1 frt, Endstrasser Benedekné 3 forint, Veres Sándorné 1 forint 50 kr, Pollák Samu 1 frt, Szász Adám 5 frt, Paál Ferencz 2 frt, Tordai Sámuel 50 kr, Gazsi József 2 frt. Pap Károlyné 1 frt, gr. Bethlen Róza 2 frt, Burnáz Jánosné 1 frt, Márki Sándorné 2 frt, Schandl Mihályné 2 frt, Játcz Kálmánné 1 frt, Fekete Gáborné 3 frt, Hadházi Ferenczné 2 frt, Vereny Béláné 2 frt, Nagy Károlyné 1 frt, Szilágyi Béláné 3 frt, dr. Csiky Victorné 2 forint, dr, Fabinyi Rudolfné 2 frt, dr. Belki Jánosné 2 forint, dr. Udránszky Lászlóné 3 frt, Müller Vilmosné 1 frt, Csányi Ferenczné 1 frt, Benkő Mihályné 2 frt, Deák Józsefné 2 frt, Szentkirályi Gyuláné 1 frt, Szentkirályi Kálmánné 1 frt, özv. Mohay Károlyné 3 frt, gr. Mikes Leopoldné 2 frt, Hirschfeld Györgyné 2 frt, Demjén Ágostonné 1 frt, dr. Czikmántori Ottó 2 frt, Müller Gyuláné 1 frt, Daks Adolfné 1 frt, Neugebauerné 2 forint. (Folyt. köv.)

Szinház.

(K. Gerő Lina bucsuja)

Kolozsvár kedvencze: K. G e r ő Lina asszony tegnap lépett fel utoljára a kolozsvári szinpadon, mint szinházunk szerződött tagja. És ezzel bucsut is vett a mi szinpadunktól és a mi közönségünktől s már holnap indul Budapestre, hogy nemsokára elfoglalja helyét az ottani nemzeti szinháznál. Kell-e mondanunk, hogy ez a bucsu szivélyes és megható volt? A müvésznő „A h o l u n a t h o z n a k“ Pailleron szellemes vigjátékában Susanne szerepével vett bucsut közönségünktől. Mikor a szinpadra lépett, perczekig tartott a taps és éljenzés. A zenekarból a szebbnél-szebb virágcsokrokat, legyezőket, kosarakat stb. nyujtották fel, melyekkel nagyszámu tisztelői kedveskedtek. K. Gerő Lina meghatottan fogadta a közönség tüntetését és a szünni nem akaró tapsokra, megtelt a szeme könnyel. De még meghatóbb volt a bucsuvétel az első és második felvonás között, a mikor a müvésznőnek nyilt szinpadon nyujtottak át a közönség, — a szintársulat, és Ditrói Mór nevében egy-egy babérkoszorut.

Midőn a függöny felgördült ott álltak a szinpadon a szinészek és a közönség köréből is számosan, a kiknek nevében S á n d o r József ur, az erdélyrészi közmüvelődési-egylet titkárja és tiszteletbeli alelnöke intézte a müvésznőhöz a következő bucsu beszédet.

Mélyen tisztelt müvésznő!

Kolozsvár müpártoló és müvészet-kedvelt közönsége multkori ünnepeltetésed után is szükségesnek találta, hogy távozásod pillanatában e babérkoszoru átnyujtásával tőled külön is elbucsuzzék. A rendező-bizottság intézkedéséből engem ért az a megtisztelő megbizatás, hogy e bucsu tolmácsolója lehessek, a mi reám nézve nehéz is, — könnyü is. – Nehéz azért, mert tőled válnunk kell; könnyü, — mert rólad szépet mondani valjon fáradságos-e?

Hiszen a természet háztartásában, a világ életében is két véglet van, a mi értelmünket és szivünket önként magához vonja és tiszteletre kelt; ez az erő és a szelidség. A kettő közül a Gondviselés kegyelméből az utóbbi lett a te müvészeted osztályrésze és te annak mesternői megtestesitője vagy. Ám nemcsak a mennydörgés nagy és magasztos, hanem a harmat is; nemcsak a vihar, hanem az éltető napsugár is; nemcsak a rejtelmes sötét erdő, hanem az annak mélyén rejtve tenyésző ibolya is. Sőt ha a teremtő hatalmát keressük, talán előbb csodáljuk azt egy könnyben és mosolyban! — a mit visszaadni a te müvészeted.

A sors különös kedvezése különben, hogy Kolozsvár az, mely mind a két végletből a szinmüvészet terén Magyarországnak a két első személyesitőt adta: Jászai Mari által a legnagyobb élő magyar tragikát és te általad az ország élő legkitünőbb naiváját, a játszi vidámság kedves, szeretetreméltó megtestesitőjét.

Midőn elmész, nem mondjuk neked, hogy bőlcsődet ne feledd, de emlékeztetünk arra, hogy ha szép pályádon olykor uj erőt meriteni szükségesnek találnád, jőjj vissza olykor hozzánk, kiknek gyermeke vagy. Mert mi tudjuk, a mit a nagy világ rendszerint nem érez, hogy a müvészet babérja gyakran befelé töviseket terem, melyek a szivet vérzik össze. Kivánjuk, hogy az ég ettől megkiméljen és reméljük is, hogy megkimél. De ha érzesz friss szellőt Erdély felől Budapest felé lengeni; ha lelkedben felébred erdeink zugása: jőjj vissza olykor vendégszerepelni; szállj vissza e galamb-duczra, melyből kibocsátunk, mint szelid galambot.

És ha most a magyar szinmüvészet országos hirrel, mint drága gyöngyöt büszkén kalpagja forgójára tüz: emlékezz a kagylóra, a melynek kebelében születtél.

Utadra a szülői ház áldása kisér!

De midőn ezeket mondanánk hozzád mint müvésznőhöz, engedd meg, hogy pár szavunk legyen a nőhöz is. Kolozsvár közönsége előtt köztudomásu, hogy nem volt e városban oly jótékonyczélu, emberbaráti vagy nemes ügy, melyért te számtalanszor dijtalanul föl ne léptél volna. Ezrekre megy igy az összeg, mely az árvák, szegények és szerencsétlenek javára jutott. — Távozásodban ezeknek is búcsuja kisér és engedd meg, hogy nevökben köszönetem nyilvánitsam jó szivedért, mely által nemcsak müvésznő, de igazi nő is vagy.

Menj, a szülői ház kettős áldása kisérjen ezért. Isten óvjon! Isten vezéreljen!

A kolozsvári szintársulat koszoruját és emléktárgyát a Kovács Gyula beszéde kiséretében nyujtották át. A Ditrói igazgató nevében Péchy Kálmán rendező tolmácsolta v szivélyes bucsut — átadva az igazgató babérkoszoruját.

A müvésznőt nagyon meghatotta az őszinte szeretet e nyilvánulása és több izben könyekre fakadt.

A közönség még a szónokokat is megtapsolta, a müvésznőt pedig felvonás közökben sokszor hivta a lámpák elé.

A K. Gerő Lina játékáról már annyiszor elmondtuk véleményünket, hogy ezuttal fölöslegesnek tartjuk ismétlésekbe bocsátkozni. Hiszen ujra elő kellene sorolnunk mindazon elismerést, a mellyel az ő nagy müvészetét mindenkor méltattuk. Susanne is azok közül az alakok közül való volt, melyet az ő ragyogó müvészete olyan bájossá, olyan szeretetre méltóvá tett.

Reville herczegnét H. M e d g y a s z a i Evelin játszta. Szivesen ismerjük el, — hogy Medgyaszai Evelin a herczegné szerepében sikert vivott ki. Gyakorlottság és helyes felfogás jellemezték játékát, s a közönség nyilt jelenetben is megtapsolta.

H o r v á t h Paula egy epizód szerepben ügyeskedett. Horváth Paula sok természetességgel tudja felruházni szerepeit, a mi mindig a siker biztos záloga szokott lenni.

Szolinszky Olympia Lucy szerepében nem rontott.

E. K o v á c s Gyula pedig a theoriák tömkelegében bolygó Bellac szerepét játszta, sok kedves humorral.

A szerelmes és ép oly szeretetreméltó Raymond-párt Megyery Dezső és P. Szép Olga állandó tetszés és tapsok mellett játszták. (t. p.)

Londoni cselédek.

A kolozsvári asszonyok ki nem fogynak a panaszból a rossz cselédek miatt. Tennének csak próbát egyszer londoni cselédekkel, majd megtanulnák becsülni a mieinket. A „Journál des Debats“ tud erről egy épületes krónikát.

„A mi cselédeinknek mind a két keze balog“, igy jellemezte egy londoni asszony az ottani cselédeket. A londoni konyhákon alig van valami dolog legfeljebb egy pár hámozott krumplit vagy kelkáposztafejet kell bedobni egy fazékba vagy a pudding alkatrészeit a sütőbe betolni. A rostbeaf magától sül a nyárson, a hust géppel vágják, a mártást üvegszámra veszik a boltban és már elsőrendü szakácsné számba megy az, a melyik egy omlettet mártással el tud készitení. Az ágyakat a „házileány“ veti meg, de nem ám ugy, hogy fölrázza a matráczokat, ezt sohasem teszi, csak ráruházza a takarót a párnákra, mi által állandó piszokréteg halmozódik föl a fekhelyen.

A mindennapos tiszogatást a londoni cselédek egyáltalán nem ismerik megvárják a hagyományos 8 vagy 14 napos nagy takaritást, addig minden piszkot fölgyülni engednek. Az ilyen takaritást, napokon aztán az összes butorokat a szoba közepébe hordják és máglyába rakják, mitha nagy tüzáldozatot akarnának hozni az isteneknek. Lázas söprögetés következik, mire a butorok visszavándorolnak helyükre.

A helyükre? Oh nem. A házbelieknek jó darab időre van szükségünk, mig föltalálják magukat ujra otthonukban azután a hajótörés után, mely őket a nagy takaritással érte. Ugy néznek ki a szobák ilyenkor, mint amilyen lehetett Róma a nagy góth népvándorlás után. Varrni, mosni a londoni cselédek egyike sem tud.

Oly házakban, hol nem adják ki a szennyes ruhát a házból, a Maug-féle mosogépet használják, melynek nincs párja kontinensen. Ez a mosógép főképen arra való, hogy addig czibálja ide-oda a ruhát, mig vagy kirojtosódik vagy közepe kettészakad. Igazi buzgósággal a londoni cselédek csak a lépcsőket és a tüzhelyek fém részeit tisztogatják. ez utobbiakat olyan formán dolgozzák meg, mintha hádogót és aczélt akarnának gyurni a markukkal. Ellenben respektálják a magasban szövődő pókhálókat, melyek sok évfolyamot megérnek. A lépcsőt minden szombaton surolják, de eközben is sokkal inkább a lépcsőn járókelőkkel foglalkoznak, miut a tulajdonképen munkájukkal.

Minden „házilány“-nak két egyenlő ruhája van. Dologközben kartonruhát, egyszerü kötőt, fejkötőt hordanak. Délután négykor a londoni konyhahölgy átöltözködik testhezálló fekete ruhába, amelyre keményitett hófehér kötőt vesz föl, hátul kereszthe kötött szalagokkal. A mikorpedig kimenője van, elegáns urhölgy külsejét ölti magára. Ezért a luxusért lemond a legszükségesebbekről.

A londoni cselédnek sokszor csak egy pár harisnyája van, de ez selyem. És ezt a kaczérságot a szulgálatadók nemcsak, hogy nem ellenzik, de a legtöbb esetben elő is segitik, különösen az ugynevezett parlourmaidoknál, akiknek az a föladata hogy ajtót nyisson a jövő-menő vendégeknek és akiknek a külsejéből az illető család vagyoni és társadalmi állására szokás következtetni.

Délután négy órától fagva a londoni szolgáló semmiféle munkát nem végez. Ágyán heverészve regényt olvas, mialatt urnője a szalonban ugyanezt teszi. Általában mindenben urnőjéhez alkalmazkodik és kölcsön kéri annak puderes skatulyáját is. Ezt a vagyonközösséget nagyon természetes dolognak tartja,

Mindezek daczára elnyomott rabszolgaőknek tekintik és a törvény nagy kedvezményekben részesiti. A szolgaleány minden csekélység miatt azonnal kiléphet helyéről, dé urnője csak egy havi fölmondásra küldheti el. A rendőrség, ha segélyhez folyamodnak, csak a legkivételesebb esetben avatkozik be és ha teszi, mindig a cselédek pártján van, akik ilyenformán irigylésreméltó szabad életmódot folytatnak a brittek fővárosában.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

A Kaukázus jövője.

Odessa, desz. 17.

Odesságból táviratozzák: A legujabb rendelkezések értelmében a kormányzási állomások a Kaukázusban az eddigi bennszülött tisztviselők helyett oroszokkal lesznek ezentu betöltendők.

Az olasz tengerészet baja.

Trieszt, decz. 17.

Triesztből táviratozzák. Az olasz hajózási társaság, a „Navigazine Generali Italiana, az olasz kormány számára több gőzhajót bocsátott rendelkezésére, hogy az afrikai hareztérre csapatokat szállitson. Igy a társaság idegen hajokkal s alig tudja csak a postaszállitást is ellátni.

Olcsó lakások a kiállitásra.

Budapest, decz. 17.

A főváros kiállitási bizottsága pályázatot hirdet a főváros által átengedendő helyiségeknek oly módon való átalakitására, hogy egy-egy teremből több külön elzárható szobafülke képeztessék. A szobafülkét egészen magas deszkafallal képezendők s egész tisztességesen berendezendők. Az illető helyiségek 5 honapig dijtalanul állanak a vállalkozó rendelkezésére s azokért napi árakat kérhet. Ez árak magassága képezi az árlejtés tárgyát,

Natália redivivus.

Budapest, decz. 17.

Belgrádból táviratozzák. A szkupstina tegnapi gyülésén hivatalosan bejelentették, hogy Natália királynő ma, kedden reggel 8 órakor a keleti villamvonattal Belgrádba érkezik. A szkupstina elhatározta, hogy testületileg résztvesz a királynő fogadtatásában.

Bukaresti morál.

Budapest, decz. 17.

Bukarestből táviratozzák: Az itteni lapokban egy jellemző affairt tárgyalnak. — Az előbbi polgármester, **Filipescu a városi kassa bizonyos hiányát azzal kivánja befoltozni, — hogy kijelenti, miszerint az illető összeget magyarországi oláhlapok támogatására forditotta.** — Most azt kivánják tőle, hogy nevezze meg ezeket. Erre azzal válaszol, hogy patriotizmusa ezt megtiltja neki.

Hizelgő vélemények Szerbiáról.

Budapest, decz. 17.

Norman czikke a Daily Chronicleben, — mely azt a kijelentést tette közzé, **hogy Szerbiának egy Kállayra van szüksége**, a szerb sajtóban még mindig éles és heves diskuszió tárgyát képezi. A szkupstinában e tárgyban interpellátiót intéznek a miniszterelnökhöz. Jövő vasárnap az ifjuság tüntető gyülést tart Norman ellen.

Az „Odjek“ ujabban azt hireszteli, Gladstone egy nyilatkozatában azt jelentette ki: Szerbiának az a nagy baja, hogy intelligenczíája minden politikai morált nélkülöz.

NEMZETI SZINHÁZ.

Holnap, szerdán, deczember 18-án.

Uj betanutással először:

A REMETE CSÖNGETTYÜJE.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

HIRDETÉSEK.

Sz. 723—1895. 883. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1895. évi 430. számu végzése következtében Incze József ügyvéd által képviselt Csobánczy Pál és neje javára Tyira Kosztán és Tyira Onucz ellen ingatlan átadás és jár. erejéig 1895. évi szeptember hó 25-én foganatositott kielégitási végrehajtás utján lefoglalt és 425 frtra becsült szarvasmarhák, takarmány stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár vidéki kir. járásbiróság 6661—1895. számu végzése folytán 1892. október hó 21-től évi 25 frt elvont haszon és eddig összesen 58 frt 68 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig, Türe községben, adósok lakásán leendő eszközlésére **1895. évi deczember hó 19-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1895. évi deczember hó 1. napján.

PIGER JÁNOS,
kir. birósági végrehajtó.

Sz. 1230—1895. v. k. 882. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1895. évi 7937. számu végzése következtében Dobál Antal ügyvéd által képviselt kolozsvári kisegitő takarékpénzár javára Hellmann testvérek czég ellen 80 frt s jár. erejéig 1895. évi november hó 15-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 1795 frt 80 krra becsült házi butor, 1 varrógép, 1 vascassa, 2 paripa-ló, 2 ruganyos kocsi (egyik kivágott, másik félfedeles), 1 tajték pipa s ruhanemüekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a helyi városi kir. járásbiróság 16192—1895. számu végzése folytán 76 frt 24 kr. tőkekövetelés, ennek 1895. évi október hó 10. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 16 frt 65 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig, Kolozsvárt, a „Fapiaczon" leendő eszközlésére **1895. évi deczember hó 31-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1895. évi deczember hó 13. napján.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. birósági végrehajtó.

GAZDATISZT
KERESTETIK.
Legyen okleveles, erélyes, szorgalmas, megbizható.
Okmányokkal felszerelt ajánlatok küldendők:
Ugron Gábor
képviselőhöz,
Budapest, József-körút 23.
884. (1—3)

FÜTÉSRE LEGJOBB TÜZIFA.
Két éves, száraz, hántott, vastag
TÖLGY TÜZIFA
10.000 kg. kocsirakományonkint kapható
a rettegi vasútállomáson (Deés mellett),
kocsirakományonkint **33** frtért.
Egy kocsirakomány fuvarja Kolozsvárig **14** frt.
Értekezhetni: **NIK FERENCZ-nél DEÉSEN.**
813. (10—10)

A Teutsch-féle borok
792. (12—x)
kaphatók:

Kolozsvárt **Segesváry és Társainál.**
Brassóban **Hesshaymer J. L. & A.**
Nagy-Szebenben **Billes János.**
Szász-Régenben **Maroscher Arnold.**
Beszterczén **Fleischer Testvérek.**
Marosvásárhelyt **Kauppe & Eckwert.**
Székely-Udvarhelyt **Gál János.**
Szolnokon **Nerfeld Ferencz.**
Lőcsén (Szepesmegye) **Latzin János.**
Gyulafehérvárt: **Id. Misselbacher J. B.**
Deésen: **Rehák Ágoston.**
Debreczenben: **Csanak József.**
Budapesten: **Molnár Gyula,** Váczi-körut 49.
Bécsben **Joh. Schönbichler,** I. Wollzeile 4., I. Tuchlauben 28.
Alois Ratzek, VII., Mariahilfstrasse 88. urak kereskedéseiben **raktár árakon.**
Továbbá számos füszer- és csemege-üzletek, elsőrendü kávéházak, valamint nagyobb vendéglők és szállodákban a monarchia minden részeiben.
TEUTSCH B. JÓZSEF borosztálya Segesvárt.

Belhid-utcza 24. és főtér Báró Jósika-ház Kohn Lajosnál!

Karácsonyi és Ujévi ajándékok 25% leszállitással!

SÜRGÖNY!
Sok pénzt takarithat meg mindenki,
a ki a
Karácsonyi és Ujévi ajándékokat
nálam beszerzi!
Az összes diszmű- és játék-árú óriási választékban
25% leszállitással;
czipő, kalap, férfi- és női divatárúk
10% leszállitással
folyó évi Deczember hó 31-ig nálam kaphatók.
Használja fel mindenki e kedvező alkamat!
Kiváló tisztelettel
870. (3—6) **KOHN LAJOS.**

Czipő, kalap, férfi és női divatárúk 10% leszállitással!

Belhid-utcza 24. és főtér Br. Jósika-ház.

Frank-Kiss János fiainál
Kolozsvár, főtér 33.
Nagy választék **üveg-, porczellán- és lámpa-czikkekben.**
Meglepő olcsó árak. — Bubák 2 krtól 20 frtig.
728. (12—15)

GYORS KIÁRUSITÁS!

GYORS KIÁRUSITÁS!

Hatóságilag engedélyezett
Végeladás!
Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy **üzletem teljes és végleges felhagyása miatt**
összes czikkeimet végkiárusitom.
A közelgő ünnepek alkalmából igen kedvező bevásárlási forrás nyilik **Karácsonyi** és **Ujévi ajándékok** beszerzésére; mindenféle **vászon, fehérnemü, asztalnemü, szőnyegek,** fehér és szines **barchettek** bevásárlására ritka előnyös alkalom.
Az árakat a legkisebb mértékre szállitottam.
Egyuttal értésére adom az érdeklődőknek, hogy Szentegyház-utcza 19. szám alatt lévő **házamat** (6 szoba, konyha, hozzá tartozókkal) **eladom.**
Kiváló tisztelettel
846. (5—x) **Gámentzy Márton.**

GYORS KIÁRUSITÁS!

GYORS KIÁRUSITÁS!

STEIN BERTALAN
Kolozsvárt, főtér 34. sz. Szathmáry-palota.
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemet visszahelyeztem
főtér 34. sz. Szathmáry-palotába.
Ujonnan berendezett üzletemben mindig nagy választékban található:
vászon, fehérnemü, asztalnemü, kész női, férfi és gyermek fehérnemüek.
Szőnyeg, pokrócz, függöny, ágy- és asztalteritők, gyapju takaró, paplan, harisnyák, nyakkendők, zsebkendők,
Dr. G. Jaeger tur. gyapjuárui
és sok itt elő nem sorolt áruk.
Üzletemnek azzal akarok nagyobb lendületet adni, hogy jó minőségü árukat a legjutányosabb árakban szolgáljak, miről meggyőződni a n. é. közönséget kéri teljes tisztelettel:
760. (16—20) **STEIN BERTALAN.**

---

25 éves nő
gazdasszonynak
ajánlkozik
idősebb urhoz
szerény feltételek mellett.
Levelek a kiadóhivatalba kéretnek.
881. (1—1)

Poszler Gyula divatárú házában
Kolozsvárt, Belhid-utcza 3. sz.
!!!Megérkeztek az őszi és téli uj kelmék!!!
Szabott árak mellett kaphatók:

30 kr. 1 méter duplasz. szőrkelme.
30 kr. 1 méter téli Loden-kelme.
50 kr. 1 méter Női posztó-kelme.
1 frt 1 méter 130/c. széles Női posztó-kelme.
45 kr. 1 méter fekete Caschemir.
50 kr. 1 méter fekete ruha-Crepp.
60 kr. 1 méter fekete mintás ruha-Crepp.
1·10 kr. 1 méter 130/c. széles angol Cheviot.
90 kr. 1 méter selyem suráh, minden szin.
1·20 kr. 1 méter tiszta selyem fekete Mervellio.
1·30 kr. 1 mt. Ottomán szin. selyem.
35 kr. 1 méter selyemmel szövött szerb vászon.
25 kr. 1 méter vastag ruha Barchet.
30 kr. 1 mét. finom franczia Barchet.
16 kr. 1 méter Csipke-függöny kelme.
20 kr. 1 méter igen jó Chiffon.
24 kr. 1 méter jó minőségü Creton-gyolcs.
4·90 kr. 1 vég Irlandi vászon.
90 kr. 1 darab Clott ernyő.
1·90 kr. 1 darab selyem esőernyő.
1·10 kr. 1 drb. jó minőségü fehér ing.
70 kr. 1 drb. téli alsó ing vagy nadrág.
70 kr. 1 drb. 100/c. nagy hárászkendő.
20 kr. 1 méter jó minőségü derékbéllés stb.

Ezeken kivül minden e szakmába vágó áruk a legfinomabb minőségig kaphatók.

Daczára azon erős versenyeknek, a mi e szakmában ma városunkban létezik, előnyös bevásárlásaimnál fogva, szabott árakon ugyan, de minden versenynél olcsóbb vagyok.

A n. é. közönség becses pártfogását tisztelettel kéri
696. (22—x) **a fentebbi.**

Köhögés,
elnyálkásodás és rekedtség ellen igen jó háziszer
a RÉTHY-féle
Pemetefű-czukorka,
mely a köhögést csilapitja és a nyálkát feloldja. Kellemes ize folytán a gyermekek is szivesen veszik.
Egy doboz ára 30 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.
Oly helyekre, hol raktár nincs, 1 frt 50 krért 5 dobozt bérmentve küld RÉTHY BÉLA gyógyszerész Békés-Csabán.
863. (2—10)

Alapittatott 1855-ben.

MÜLLER GYULA
(Keresztény Imre utóda)
kefe- és ecset-gyára,
Kolozsvártt, Jókai-utcza (belszén) 14. sz. alatt.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani
gyártmányaimat,
melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiállitáson érdem érmekkel lettek kitüntetve.

A székesfehérvári országos kiállitáson 1879. ezüst éremmel lett kitüntetve.

A Szolnokdoboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiállitásán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállitáson 1885. nagy éremmel lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok **minden e szakmába vágó czikkekből** a legfinomabbtól a legegyszerübbig.
Elvállalok **mindennemü gépkefék javitását** avagy **ujjá készitését.**
A legjobb romániai sertéből **készitek továbbá:**
parket-fénykeféket, festő- (Steinpenczlik), **meszelő-** és **kendertisztitó-, fedélfestő ecseteket,**
FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,
ruha-, haj- és **bársonykeféket,** mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből. 5. (36—x)

Kivánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. száma alatt

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.